

สรุปผลการประชุม
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๔๒
วันอังคาร ที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๘
ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

ในการประชุมวันนี้ ที่ประชุมได้พิจารณากำหนดหลักการที่สมควรบัญญัติไว้ในหมวดที่ว่าด้วย รัฐสภาต่อจากการประชุมครั้งก่อน สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๑. กำหนดหลักการเกี่ยวกับข้อจำกัดในการเสนอร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการอย่างเดียวกัน หรือคล้ายกันกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติที่ถูกยับยั้งไว้ และให้ศาลรัฐธรรมนูญเป็นผู้วินิจฉัยว่า ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอหรือส่งให้พิจารณานั้นมีหลักการอย่างเดียวกันหรือคล้ายกันกับหลักการของ ร่างพระราชบัญญัติที่ถูกยับยั้งหรือไม่ ซึ่งเป็นแนวทางทำนองเดียวกับที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

๒. กำหนดหลักการเกี่ยวกับการให้นายกรัฐมนตรีนำร่างพระราชบัญญัติที่ได้รับความเห็นชอบ ของรัฐสภาขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยภายในยี่สิบวันนับแต่วันที่ ได้รับ ร่างพระราชบัญญัติจากรัฐสภา และให้ใช้บังคับเป็นกฎหมายเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในการนี้ ที่ประชุมเห็นว่า ในข้อเท็จจริงที่ผ่านมามีปัญหาในการปฏิบัติตามบทบัญญัตินี้ หากมีผู้ประสงค์ที่จะให้ ศาลรัฐธรรมนูญตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของร่างพระราชบัญญัติที่รัฐสภาได้ให้ความเห็นชอบแล้ว ที่ประชุมจึงเห็นควรกำหนดระยะเวลาในกรณีดังกล่าวว่าควรให้ยื่นต่อศาลรัฐธรรมนูญภายใน ๕ วัน นับจาก วันที่ร่างพระราชบัญญัตินั้นได้ได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา โดยนายกรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัตินั้น ขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยไม่ได้จนกว่าจะพ้นกำหนดระยะเวลา ๕ วัน ดังกล่าวแล้ว อย่างไรก็ดี ที่ประชุมเห็นควรรอการพิจารณาในประเด็นนี้ไว้ก่อน

๓. กำหนดกระบวนการในกรณีร่างพระราชบัญญัติใดที่ได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาแล้ว แต่พระมหากษัตริย์ไม่ทรงเห็นชอบด้วยและพระราชทานคืนมายังรัฐสภา หรือเมื่อพ้นเก้าสิบวันแล้วมิได้ พระราชทานคืนมานั้น โดยยังคงไว้ตามแนวทางของรัฐธรรมนูญฉบับต่างๆ ที่ผ่านมา

๔. กำหนดหลักการในกรณีที่อายุสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร ให้ร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมหรือร่างพระราชบัญญัติที่พระมหากษัตริย์ไม่ทรงเห็นชอบด้วยหรือที่มีได้ พระราชทานคืนมาภายในเก้าสิบวัน เป็นอันตกไป แต่หากในกรณีร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมหรือ ร่างพระราชบัญญัติที่รัฐสภายังมิได้ให้ความเห็นชอบ คณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่ภายหลังจากการเลือกตั้งทั่วไป อาจร้องขอให้รัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร หรือวุฒิสภา แล้วแต่กรณี พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญหรือร่าง พระราชบัญญัตินั้นต่อไปได้ โดยต้องร้องขอภายในหกสิบวันนับจากวันเรียกประชุมรัฐสภาครั้งแรก ภายหลังการเลือกตั้งทั่วไป ทั้งนี้ การพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมหรือร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ให้เป็นไปตามข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือรัฐสภา แล้วแต่กรณี

๕. กำหนดหลักการเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายในแต่ละปีงบประมาณให้ทำเป็น พระราชบัญญัติ โดยในกรณีที่พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีไม่อาจตราขึ้นได้ก่อน ปีงบประมาณใหม่แล้ว ให้ใช้พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณก่อนไปพลางก่อนตาม แนวทางของรัฐธรรมนูญที่ผ่านมา ทั้งนี้ ที่ประชุมเห็นควรนำหลักการเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณโดย คำวินิจฉัยพิเศษไปกำหนดในหมวดที่ว่าด้วยแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐด้วยเพื่อให้รัฐต้องส่งเสริมให้มีการ ดูแลสตรีให้มากขึ้นด้วย

๖. ที่ประชุมมอบหมายให้คณะอนุกรรมการร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญไปพิจารณาจัดทำร่างบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญตามแนวทางดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดให้การเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีต้องมีความเชื่อมโยงกับกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินและการคลังที่จะกำหนดให้ตราขึ้นต่อไป โดยร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีจะต้องไม่ขัดหรือแย้งหรือฝ่าฝืนวินัยทางการเงินและการคลัง

(๒) กำหนดในบทเฉพาะกาลเกี่ยวกับกรอบและวัตถุประสงค์ในการตรากฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินและการคลังเพื่อเป็นกรอบวินัยการเงินการคลังของรัฐบาล โดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปี

(๓) กำหนดหลักการในการตราร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีดังต่อไปนี้

(ก) ห้ามมิให้คณะรัฐมนตรีหรือกรรมการแปรญัตติเพิ่มรายการ เพิ่มจำนวนในแต่ละรายการ หรือปรับลดงบประมาณเพื่อนำงบประมาณที่ปรับลดไปจัดสรรให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่น เพื่อป้องกันมิให้ผู้แปรญัตติได้รับประโยชน์จากการแปรญัตติงบประมาณไปให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานอื่น ทั้งนี้ ในกรณีการแปรญัตติปรับลดเงินงบประมาณนั้น ส่วนที่ปรับลดดังกล่าวอาจกำหนดให้นำไปเพิ่มเติมในส่วนของงบประมาณในการใช้เงินกู้หรือดอกเบี้ยเงินกู้ สำหรับการพิจารณาว่าอาจนำไปเพิ่มเติมในงบประมาณขององค์กรอิสระต่างๆ หรืองบประมาณทางด้านการศึกษานั้น ให้รอการพิจารณาไว้ก่อนเพื่อนำมาทบทวนให้เกิดความรอบคอบต่อไป

(ข) ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีรู้เห็นเป็นใจในการตั้งงบประมาณให้กับส่วนราชการต่าง ๆ เพื่อให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไปแสวงหาประโยชน์นั้น ให้คณะรัฐมนตรีนั้นพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะ

(ค) ในกรณีที่มีการปรับลดงบประมาณแล้ว ห้ามแปรญัตติเพิ่มเติมงบประมาณอีก โดยในกรณีที่รัฐบาลมีความจำเป็นจะต้องใช้จ่ายเงินงบประมาณเพิ่มเติมแล้ว ให้เสนอเป็นร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพิ่มเติมให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาแทน ทั้งนี้ เพื่อให้รัฐบาลต้องให้ความสำคัญระมัดระวังและความรอบคอบมากยิ่งขึ้นในการพิจารณาจัดทำพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายในแต่ละปี

(ง) กำหนดกลไกป้องกันมิให้มีการสมยอมกันในการจัดสรรงบประมาณและป้องกันมิให้มีการกระจุกตัวของงบประมาณ พร้อมทั้งสร้างความสมดุลระหว่างฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ ในกระบวนการตราพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณด้วย

(จ) กำหนดให้การจัดทำพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายในแต่ละปีจะต้องพิจารณาถึงรายได้ต่าง ๆ ของรัฐ เช่น รายได้จากการจัดเก็บภาษี รายได้อื่น ๆ เป็นต้น รวมถึงต้องคำนึงถึงมาตรการยกเว้นและลดหย่อนภาษีที่ใช้อยู่ในปัจจุบันด้วย

(ฉ) กำหนดให้หน่วยธุรการของศาลและองค์กรอิสระกระทำการเฉพาะตามอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานเท่านั้น โดยละเว้นกิจกรรมอื่นที่มีได้เกี่ยวข้องโดยตรงกับอำนาจหน้าที่ขององค์กร เช่น การจัดหลักสูตรฝึกอบรมกับหน่วยงานอื่นของรัฐและเอกชนในลักษณะที่มุ่งเน้นการสร้างเครือข่าย

(ช) กำหนดรัฐต้องจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอกับการบริหารงานโดยอิสระของรัฐสภา ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลยุติธรรม ศาลปกครอง และองค์กรอิสระ ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดร่วมกันกับสำนักงบประมาณ ในการนี้ ที่ประชุมได้มอบหมายให้พิจารณาใช้ถ้อยคำอื่นแทนคำว่า “สำนักงบประมาณ”

นางสาวดวงจิตร์ ก่อเจริญวัฒน์
วิทยากรเชี่ยวชาญ
ผู้สรุปผลการประชุม

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง
เลขานุการกรรมการ คนที่สอง
ผู้ตรวจทาน